

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah

Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sundays and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

NO. 3. — ŠTEV. 3.

NEW YORK, FRIDAY JANUARY 4, 1924. — PETEK, 4. JANUARJA, 1924.

VOLUME XXXII. — LETNIK XXXII.

VELIKA EKSPLOZIJA V PEORIA, ILL.

Komunistična internacionala bo objavila vse navodila, ki jih je poslala ameriškim komunistom. — Storila bo pa to le pod pogojem, na daruje Hughes pol milijona dolarjev mednarodnemu pomožnemu skladu. — Hughesu so dali "dokaze" mednarodni sleparji.

Moskva, Rusija, 3. januarja. — Grigorij Zinovjev, predsednik komunistične internacionala, je izjavil, da je pripravljen objaviti vse dokumente, in vse proglase, pozive in instrukcije, katere je poslal prejšnje leto ameriškim komunistom.

To bo pa storil le pod pogojem, če bo prispeval ameriški državni tajnik Hughes pol milijona dolarjev v mednarodni pomožni sklad.

Hughesu očita, da so njegove izjave glede komunistične propagande v Združenih državah nesramna podtikovanja.

Pravi, da je nasedel Hughes bandi mednarodnih sleparjev, ki so mu najbrže proti precejšnji nagradi dali na razpolago nekaj dokumentov, ki so pa vsi ponarejeni.

Iz precej zanesljivega vira se je dognalo, da je plačala vlada Združenih držav tem sleparjem nad milijon dolarjev.

Hughes je nekaj teh dokumentov objavil ter se je smutno blamiral.

Washington, D. C., 3. januarja. — Senator Borah je vložil resolucijo, naj Združene države čimprej priznajo sovjetsko republiko. Senator Lodge mu je zagotovil, da bo odbor za zunanje zadeve temeljito preiskal vso zgodovino ameriških odnosov napram Rusiji izza revolucije. Borah in Lodge odločno obsojata čudno Hughesovo politiko.

Najbrže se bo moral ameriški državni tajnik sam zagovarjati pred odborom za zunanje zadeve.

KRIŽARKA "PITTSBURGH" V GENOVI.

Genova, Italija, 3. januarja. — Sem je dospela ameriška zvezna križarka "Pittsburgh". Prebivalstvo je priredilo na čast posadki velike demonstracije. Slava so se udeležile tudi italijanske vojaške in mornariške oblasti.

ARETACIJA BIVŠE RUSKE KNEGINJE.

Kodanj, Dansko, 3. januarja. — Tukaj so aretirali bivšo rusko kneginjo Olgo Kozlovski, hčer generala Vladimira Kozlovskega, ker je baje ukradla veliko dragocenosti v neki hiši, kamor je bila pozvana kot gost.

POŽAR V DRŽAVNI KAZNILNICI.

V državni kaznilnici v Indiani je izbruhnil v skladišču za knjigoveške sukanee požar, katerega so pogasili šele po dve uri trajajočem naporu.

ITALJANSKI PARNIK IZGUBLJEN V VIHARJU.

Napolj, Italija, 3. januarja. — Že par dni pogrešajo italijanski parnik "Mutlae", ki je brez dvoma postal žrtev viharja. Na njem je bilo 40 mož posadke, o katerih nimajo nobenega sledu.

IZGUBA GLASU JE EPIDEMIČNA.

Lancaster, Pa., 3. januarja. — Ker je nenadoma zavladalo gorkejšje vreme se je na stotine in stotine ljudi prehladilo in izgubilo glas. Izguba je seveda le začasna.

NEMŠKI SOCIJALISTIČNI MINISTRI ARETIRANI.

Berlin, Nemčija, 3. januarja. — Včeraj zvečer je bil aretiran Hermann, socijalistični minister na Turinškem. Dolže ga, da je bil pri delitvi raznih služb jako pristranski ter da je dajal prednost socijalistom.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU

se potom naše banke izvršujejo zanesljivo, hitro in po nizkih cenah:

Danes so naše cene sledeče:

JUGOSLAVIJA	
Razpočila na zadnje pošte in isplačuje "Poštni črkovni zavod" in "Jadranska banka" v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Kranju, Celju, Mariboru, Dubrovniku, Splitu, Sarajevu ali drugo, kjer je pač za hitro isplačilo najugodnejše.	
1000 Din.	\$12.30
2000 Din.	\$24.40
5000 Din.	\$60.50

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot en tisoč dinarjev računimo posebej po 15 centov za poštnino in druge stroške.

ITALIJA IN ZASEDENO OZEMLJE:

Razpočila na zadnje pošte in isplačuje "Jadranska banka" v Trstu, Opatiji in Zadru.	
200 lir.	\$ 9.80
300 lir.	\$14.40
500 lir.	\$23.50
1000 lir.	\$46.00

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot 200 lir računimo posebej po 15 centov za poštnino in druge stroške.

Za poljudne, ki prisegajo znesek pet tisoč dinarjev ali po dva tisoč lir dovoljujejo po možnosti še poseben popust.

Vrednost dinarjem in liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Računamo po ceni onega dne, ko nam došče poslani denar v roke.

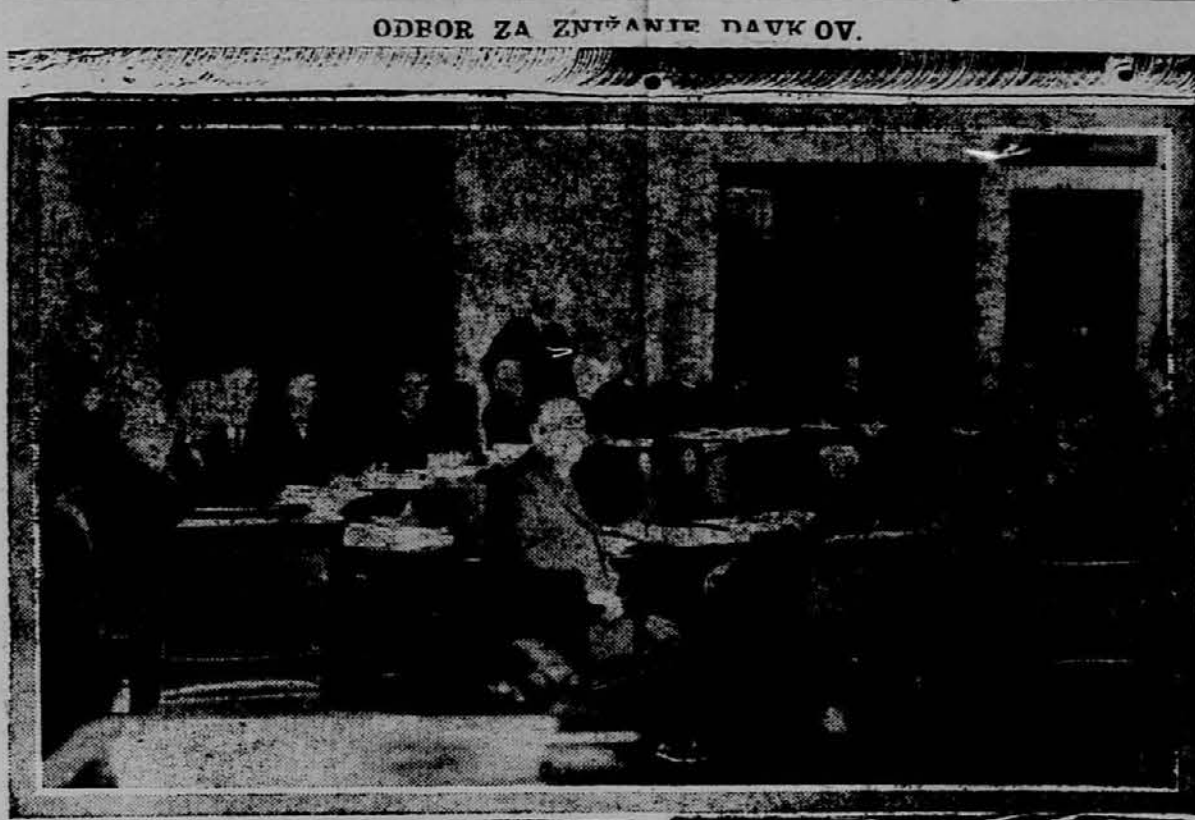
Glede isplacil v ameriških dolarjih glejte poseben glas v tem listu.

Denar nam je poslali najbolje po Domestic Money Order ali pa New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street Tel.: Cortlandt 4007 New York, N. Y.

Glavno zastopništvo Jadranske Bank.

Poseben kongresni odbor se peči z načrtom zakladničarja Menona, ki je predlagal, naj vlada znatno zmanjša davke. Žal, da tega zmanjšanja ne bodo deležni srednji sloji, pač pa ljudje, ki imajo nad par tisoč dolarjev dohodkov na leto.

ODKRITA ZAROTA PROTI DIKTATORJU NOSKEJU

V zadnjem trenutku so oblasti aretirale dvajset mož, ki so hoteli spraviti s sveta bivšega načelnika državne brambe.

Berlin, Nemčija, 3. januarja. — V Hannoveru so skovali komunisti zaroto proti predsedniku Noskeju, ki je v dneh revolucije brezobzirno zatrl vse komunistične upore. Policija je v zadnjem trenutku aretirala dvajset mož, ki so imeli pri sebi ročne granate.

Na policijski stražnici so priznali, da so hoteli usmrtiti moža, ki je najbolj zagrizen sovražnik delavskega razreda.

Berlin, Nemčija, 3. januarja. — V Porenju je zopet začel rogoviliti Dorten. Po Achenu je dal nabiti plakate, v katerih poziva prebivalstvo, naj pomaga obnoviti separatistično stranko. Značilne so naslednje njegove besede: Mi smo plemeniti separatisti ter bomo mirnim potom dosegli svoj vzvišeni cilj.

Berlin, Nemčija, 3. januarja. — Vodstva raznih tovarn so sporočila delavcem, da jim bodo plače zmanjšane. Delavci, večinoma komunisti, niso bili s tem zadovoljni. Tovarne so jim dale dva dni odloga. Po preteku dveh dni so pa zaprle svoja vrata. Skoraj 130 tisoč delavcev je brez dela in za služba.

PREDLOGI NEWYORŠKEGA GOVERNERJA.

Albany, N. Y., 3. januarja. — V svoji novoletni poslanici je objavil guvernir Smith naslednja priporočila:

Takojšnje zmanjšanje državne davka za 25 odstotkov.

Razširjenje polnomoči newyorške pristaniške oblasti.

Razpust Public Service Komisije ter avtoriziranje gubernerja, da imenuje tri komisarje, ki naj bi urejevali javne utilitete, katerih ne urejujejo posamezna mesta.

Dejansko zasledovanje glede kršitve zakonov pri izvrševanju zdravniške prakse.

Uveljavljanje maksimalnega delavnega časa po 48 ur na teden za ženske in deklice, zaposlene v tvornicah.

Razširjenje začasnih najemniških postav za nadaljne dve leti. Odprava cenzure za kino-filme. Sklep, da se pozave zastopnike države New York v kongresu, naj predlože tudi novemu kongresu poziv, naj omili Volsteadovo prohibicijsko postavbo.

DRŽAVNA PODJETJA SO SE IZJALOVILA

Angleška državna podjetja v Indiji so se izjalovila. — Naprave, prizadete pri tem, so imele velike izgube.

Calcuta, Indija, 3. januarja. — Navdušeni zagovorniki industrijskega razvoja v Indiji bodo imeli dovolj snovi za premišljanje, če si bodo ogledali usodo treh industrijskih vladnih naprav.

Pred petimi leti je ustanovila te naprave vlada združenih provinc v namenu, da pospeši razvoj novih industrij in da poveča dohodke gozdarskega departementa.

Administracija Sir Harcourt Butlerja si je na vse mogoče načine prizadevala razviti industrijo. Obstajal je delaven provincijalni departament za industrijo in Kaupur lahko smatramo za največje industrijsko središče v Indiji, za Kalkuto in Bombayem.

Vsa tri velika podjetja pa so se izjalovila, ker so obratovala vsako leto z izgubo 400.000 rupij. Izgube tekom preteklega leta so pa znašale še več.

NEMŠKI TATOVJI ŠTRAJKAJO IN ZAHTEVAJO VIŠJO PLAČO

Berlin, Nemčija, 3. januarja. — Tatovi in prekupevalci v ukrajinem blagom so zahtevali. Vsi zahtevajo večje odsotke od ukrajinca. Nadalje štrajkajo tudi špijoni tujzemskih vlad. Pravijo, da ne morejo več špijoniirati, ker jim manjka najpotrebnejših sredstev.

JERUZALEMSKA MOŠEJA V NEVARNOSTI.

Jeruzalem, Palestina, 3. jan. — Slavni El Aksi mošeji preti nevarnost, da se poruši. Posebna komisija je dognala, da je njen temelj precej omajen in da je konstrukcija kupole tekom let tako oslabela, da se lahko vsak hip poruši.

VIHAR JE NAPRAVIL VELIKO ŠKODE V ITALJANSKIH MESTIH.

Bari, Italija, 3. januarja. — Po apulski obali je divjal danes strahovit vihar, ki je povzročil velikansko škodo. Veliko ljudi je brez strehe in brez živl. Devet velikih ribiških ladij je uniženih, nad trideset pa jako poškodovanih.

NOVI ŠKANDAL V FILMSKI KOLONIJI

Streljal sem, da rešim Miss Normand, — je rekel sofer. — Rekel je nadalje, da je videl, kako se je Dines na nespodoben način približal igralki.

Los Angeles, Cal., 3. januarja. — Čeprav trdijo preiskujoči detektivi še vedno, da je 27 let stari Joseph Greer, alias Kally, ki je streljal na petrolejskega špekulanta Dinesa v stanovanju slednjega, izvršil to svoje dejanje iz ljubosumnosti, ker je obiskovala njegova delodajalka, Mabel Normand, špekulanta Dinesa, se je Greer sam naglas smejal tej domnevi. Rekel je: — Kot da bi imel kako priliko za to!

Greer je Newyorčan in njegova mati stanuje na Amsterdam Avenue. Majhen, neznan človek je, z majhnim, potlačenim nosom, pegast in z ven stoječimi očmi, torej vse preje kot uzor moške lepote.

Dines pa je velik, močan ter lepih obraznih potez. V splošnem dela utis skrbno vzgojenega človeka. Prevedli so ga v bolnico Dobrega Samaritana in čeprav so se pojavili znaki pljučnice, so zdravniki vendarle mnenja, da bo okreval. Brezbrizno je kadil cigarete, ko so prišli obiskovalci ter odgovarjal na vsa vprašanja prosto in odkrito, čeprav mu je večkrat zmanjkalo sape.

Greer je opisal celi slučaj na naslednji način:

Popoldne je telefonirala Miss Normand svoji družabnici, Mrs. Burns. Ta je prišla k meni ter ukazala, naj takoj privedem Miss Normand domov. Bil sem kot sofer že tri mesece v njeni službi ter moram reči, da je boljše postopala z menoj kot prejšnji gospodari. Mrs. Burns mi je rekla: — Privedite Miss Normand takoj domov. Poklicala je vas. a neki možki ji je gotovo vzel slušalko iz rok, kajti čula sem moški glas, ki je rekel, da ne bo prišla Miss Normand domov.

Greer je nadaljeval: — Miss Normand je bila že nekaj časa bolna. Na dan pred novim letom letom ji je rekel zdravnik, da se bo morala v četrtek podvreči operaciji. Ne vem, zakaj, a vem, da tega ni hotela. Na Silvestrov večer je šla pred polnočjo spat in vsi so dobili povelje, naj ne odgovore na telefonske klice. Ta odredba je obstajala že dalj časa, kajti bila je bolna ter sklenila dobro prirediti novo leto.

V terek se je oglasil telefon in jaz nisem pričakoval nič dobrega. Pohitel sem v njeno sobo ter utaknil v žep njen revolver.

GRIGORIJ ZINOVJEV JE IZZVAL HUGHESA

Tekom eksplozije je bilo petindvajset oseb ubitih, nad sto pa poškodovanih. — Več ur bo poteklo, predno bodo dospeli do trupel ponesrečencev. — Po pretku treh ur trdega dela se je posrečilo ognjegascem omejiti požar.

Peoria, Ill., 3. januarja. — Domneva se, da je bilo pet in dvajset do pet in trideset oseb ubitih in več kot sto nadaljnih poškodovanih tekom strašne eksplozije prahu, ki se pripetila zgodaj danes zjutraj v škrobovni napravi Corn Products Company v Pekin, Illinois.

Takoj po eksploziji je izbruhnil požar. Reševalci so lahko videli trupla nekako pet in dvajsetih žrtev, ležeča med razvalinami, a plameni so onemogočili rešenje ponesrečenih.

Ceni se, da bo poteklo več ur, predno bo mogoče podreti v razvaline ter rešiti trupla ponesrečenih. Osemdeset poškodovanih, dosti med njimi težko, so spravili iz razvalin do osmih zjutraj ter odvedli v bolnice v Pekinu in Peoria. V napravi je delalo ob času eksplozije dvesto in petdeset mož.

Takoj je bil odposlan poziv na pomoč v Peorijo, ki je oddaljena enajst milj in na lice mesta je odšla požarna bramba, v spremstvu zdravnikov, strežnic, ambulanc ter policije.

Eksplozija se je pripetila malo pred četrto uro zjutraj in ob sedmih zjutraj je požarni departament v Pekinu objavil, da ima požar v bistveno pod kontrolo in nobeno nadaljna poslopje naprave ni v nevarnosti.

Bolnica v Pekinu je bila takoj polna ranjenih in vse nadaljne so poslali v Peorijo, kakorhitro so jih odstranili iz razvalin.

REPUBLIKA ČILE IMA NOVO MINISTESTVO.

Santiago, Čile, 3. januarja. — Pedro Cerdi, bivšemu finančnemu atašeju pri čilenskem poslanstvu v Washingtonu se je posrečilo sestaviti ministrstvo, v katerem vzema on mesto predsednika in notranjega ministrstva. Politični izgledi nove vlade so izvanredno dobri.

Anglija koncentrira čete proti Afganistanu.

ANGLIJA KONCENTRIRA ČETE PROTI AFGANISTANU.

Moskva, Rusija, 3. januarja. — Sem je dospelo poročilo, da koncentrira Anglija svoje vojaštvo na meji med Indijo in Afganistanom. Baje je že tam 16.000 rednih in 27.000 nerednih vojakov. Afganistanska armada šteje 37.000 mož infanterije in 9000 kavaleristov. Večina teh sil se nahaja na južni meji.

MEHIŠKI DELAVCI VSTOPIJO V OREGONOVO ARMADO.

Washington, D. C., 3. jan. — Tajnik mehiške delavske federacije je sporočil, da vstopajo mehiški delavci v velikih množinah v Oregonovo armado.

Vodstva raznih delavskih unij so izdala tozadevne oklice, ki so imeli nepričakovan uspeh.

POSILNIK JE PRIPELJAL SVOJO ZEMLJO SEBOJ.

Pariz, Francija, 3. januarja. — Sem je dospel Fakri paša, prvi poslanik Egipta. Med njegovo prtljago je bil tudi težak zaboj. Ko so ga vprašali, kaj je notri, je rekel, da kos zemlje z brega reke Nila. "To je kos moje domovine, katero neizmerno ljubim".

NOVO "POČASČENJE" NEMŠKEGA KAJZERJA.

Berlin, Nemčija, 3. januarja. — Ponoči so prebarvali neznanici vse spomenike v takozvanem "Drevoredu Zmaga" z rdečo barvo. Na spomenikih bivšega kajzerja je napis "Zatiralec naroda".

Policija trdi, da imajo to dejanje komunisti na vesti.

GRŠKI KRALJ SI JE PUSTIL RASTI BRADO.

Bukarešt, Rumunska, 3. jan. — Ko je dospel sem bivši grški kralj Juri, se je dal takoj obriti in ostriti. Lase so mu padali že na rame in tudi kosmat je bil kot kozel. Baje se ni upal dati v Grčijo obriti in ostriti, ker se je bal, da bi ga kak grški brivec usmrtil.

KOLENDAR

za leto 1924

STANE SAMO 40c

Naročite ga takoj, da ne boste brez njega

"GLAS NARODA"

82 Cortlandt St., New York

"GLAS NARODA"

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by

Slovene Publishing Company

(A Corporation)

FRANK SAKSER, President

LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Addresses of Above Officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.**"GLAS NARODA"**
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York za leto letg	\$7.0
in Canada	Za pol leta	\$3.5
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.0
Za šest let	Za pol leta	\$3.5

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenrednih nedelj in praznikov.

Doplat brez podpisa in osebosti ne prebijejo. Denar naj se blagoviti pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejajo bilvalične naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA"

82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.

Telephone: Cortlandt 2878

TRADES UNION LABEL COUNCIL

NEW YORK CITY

PRIJATELJI NEUTRALNOSTI

Mehiški predsednik Obregon je naprosil vlado Združenih držav za pomoč. Orožje hoče imeti in municijo.

Ameriška vlada je ugodila njegovi prošnji. Poslala mu bo več tisoč pušk in silne zaloge municije.

Ta slučaj pa ni prvi v zgodovini. Združene države so namreč že večkrat pomagale tujim vladam v tem oziru.

Ni še dolgo tega, ko je bila sklenjena neka tozadevna kupčija s Poljsko. Ameriška vlada je dala Poljakom veliko množino orožja in municije na kredit. Pomagati Poljski se pravi nasprotovati sovjetski Rusiji.

Tedaj ni bilo čuti nobenih protestov v taboru vladujočega razreda.

S tem, da bo dala Amerika Mehiki municijo, se bo vmešala v notranje mehiške zadeve. Podpirala bo namreč eno stranko v boju proti drugi. Nekateri ameriški militaristi so odločno proti temu. Pravijo, da bo orožje, poslano Obregonovi vladi ob ugodni priliki uporabljeno proti Amerikancem. Ameriški kapitalisti in militaristi bi lepo molčali, če bi se Obregonova vlada borila proti liberalnim elementom.

Nadalje je v Washingtonu par naprednih kongresnikov, ki nasprotujejo prodaji orožja. Pravijo, da pomeni ta prodaja vmešavanje Amerike v zadeve sosednje republike. In to popravici. Če Amerika zahteva, da nima nobena država na svetu pravice šariti po naših notranjih razmerah, bi bilo od nje edinele pošteno pustiti sosedu, naj sam napravi red v svoji hiši kot pač ve in zna.

Vsako vmešavanje, posebno v mehiške zadeve, bi bilo naperjeno proti delavskemu razredu.

Kadarkoli je se Amerika pomagala Mehiki, se je to godilo v interesu ameriških kapitalistov, ki imajo razne koncesije na mehiškem ozemlju.

Brez dvoma so tudi v tem slučaju interesi ameriških kapitalistov ogroženi.

Novice iz Slovenije.**Smrtna kosa.**

Umrli je po dolgem bolehanju na svojem posestvu v Sv. Križu pri Litiji Fran Miklavčič, po domače Klemenčin Francelj. Bil je sotrudnik nekaterih listov, v katerih je priobčil več šaljivih podlistkov. Dolgo vrsto let je bil župan. Bil je svoj čas tudi predsednik krajnega šolskega sveta, član okrajnega šolskega sveta v Litiji, zdravstvenega odbora, cestnega odbora itd. Domača občina ga je izvolila za častnega občana. Bil je poštenjak, dobrega srca in vedno pripravljen na reševanje. Odkar mu je pogorela domačija, je začel boleti in zdaj ga je smrt rešila trpljenja. Lep in obiloštevilen pogreb dne 3. decembra je pričel, kako spošтовan in prijubljen je bil pokojni.

Umrli je v ljubljanskem vršlinskem samostanu m. Marija Gonzaga Grosčičeva. Bila je izredna ljubiteljica mladine. Delovala je več let na vnanji šoli kot zelo navdušena in spretna meščanska učiteljica. A na višku življenjske moči je morala ostaviti vneto in marljivo delovanje. Takoj po dovršenih študijah je hotela prijeti za delo, a mlado življenje je začelo nepričakovano usihati. S kravečim srcem se je morala posloviti od priljubljenega tovariša — šole in mladine. Njena odkritosrčna ljubeznivost in neomejena požrtvovalnost ji je pridobila srea vseh učencev. Leta najznamenitejši potez njenega dobrohotnega značaja je bila neizpolnjiva uslužnost in postrežljivost. Dolgo je upala na zboljšanje zdravja, uporabljala razne pripomočke v nadi, da se vrnejo moči. A slednjič se je morala sprijazniti z mislijo, da je njeno pri mladini dovršeno. A narava se je v najlepšem razviku 38 let vendar upirala umiranju. Za-

to je m. Gonzaga mnogo trpela, a vse bolečine je prenašala v veliki vdanosti.

Umrli je v Vel. Brusnicah Rozalija Jaklič, članica prosvetnega društva. Odkar je to društvo ustanovljeno, to je od leta 1921 dalje, je bil ta smrti slučaj v društvu prvi, zato so člani in članice sprejeli pokojnico z društveno zastavo v precej velikem številu kljub slabemu vremenu.

Smrtni angel je utrgal na gredi življenja prav mlad evet: Urška Kušar s Šupice pri Dobrovi pri Ljubljani še ne stara 17 let, je umrla. Dolga bolezen in trpljenje sta ji gladila pot v večnost. Dasi mlada, je bila zavedna Slovenka, bila je namreč članica podružnice Jugoslovenske Matice na Dobrovi.

Tudi v Breznici pri Škofji Loki je posegla smrt s svojo koščeno roko in odtrgala svetlo in starosti 22 let, Franko Dolinar. Pokojnica je bolehal nad eno leto. Umrli je nenadoma č. g. Franc Umnik, bivši ekspozit pri Sv. Joštu nad Kranjem. Šel je iskat zdravja na jug, kjer ga pa ni našel. Na poti v domovino ga je v Rajhenburgu prehitela smrt. Pokojnik je bil znan kot izvrsten govornik, dobrodušen tovariš in nad vse plemenite narave.

Nastavljena past.

Posestniku Antomu Jenko v Gorrenji vasi pri Retočah je neki zlikovec nastavljal v butare (drva) vojaško puško, s tremi naboji, in sicer z odprtimi in nategnjenimi petelinom. Puška je bila prav tako dolga kakor butare, ker ji je cev odpila. Nastavljena je bila v vrhovi butari, in sicer je bila skroji petelin vtičnjana neka palica tako, da bi butaro odstranil, bi dobil strel v prsa. Slučajno je pa Jenko tam okrog nekaj iskal, po-

svetila se je cev v butari, katero je potem previdno odstranil in tako nesrečo preprečil. Jenko je naznanil zadevo orožništvu, katero je vzelo dotično puško in pričelo z iskanjem zločinca. Gre najbrž za kako maščevanje.

Velik plaz zemlje se je utrgal

V Spitalu pri Konjicah nad hišo posestnika Janeza Iskača. Plaz je zasul hlev, v katerem sta stali dve kravi; klet, v kateri je bilo mnogo pridelkov ter del hiše, iz katere je pa še pravočasno pobegnili vsa družina, ki je bila že v postelji, po jo je grozjenje blizajočega se plazu iz prvega spanja prebudilo.

Strašna povodenj v Planini.

Iz Planine pri Rakeku poročajo: V Planini ni sicer povodenj nič izrednega, ali povodenj, kakor je bila sedanja, ni bila že od l. 1851. Do 20 hiš so morali ljudje zapustiti ter se izseliti. Na cesti proti Lazom in Gradu je stala voda do 9 metrov nad normalo. V nevarnosti je bilo župnišče in župna cerkev. Poznavalci Planine iz tega lahko vedo, kakšna povodenj je bila. Takozvana "spodnja cesta" je bila vsa zalita, v hiše ob njej je drla voda celo v nadstropja. Zveza z Rakekom je bila močnejša samo po čolnih. Vozna pošta je začasno z Logatecem. Škoda je velika, ljudstvo vse obupano.

Lokomotiva povzročila ogenj.

Iz Babne gorice poročajo: Požar je uničil kozolec posestniku Jožetu Staré. Zažgala je lokomotiva. Škoda je velika. Zahvaliti se je vsem laviškim in škofjskim gasilec ter vsem ter drugim ljudem, ki so prihiteli pravočasno na pomoč, da se ni ogenj razširil.

25letnica pastirjanja.

V Nevlihu pri Kamniku so pred kratkim imeli veliko slovesnost. Vse organizacije v župniji so praznovala 25letnico pastirjanja sedanjega župnika Leopolda Ribarja, ki je vztrajal pri župljanih v najhujšem vojnem in povojnem času. Vpoštevajoč njegove skromne želje, se je praznovanje vršilo v prav malem farnem ljubljanskem krogu. V lepo okrašeni dvorani je bila po večerni ljubka gra "Bratovska ljubzen", delamacija dečka in deklice, ki je podala slavljencu lep šopek. Moški zbor je zapel pozdrav župniku.

Potem mu je donal župan v primernem govoru izročil diplomu častnega občanstva. Župljani so mu poklonili krasno novo mašno knjigo. Sledil je nato kratek slavnosten govor in k sklepu je zapel nešani zbor venček narodnih pesni. Dvorana je bila nabito polna. Ko se je sivolasi starček s prav jubelnimi besedami zahvalil za vso dušno in telesno oporo župljanov, ni hotelo biti konca navdušenih klicem in čestitk. Tudi novi zvonovi so radostno ponavljali med ubranim potrkavanjem voščilo vseh župljanov.

Staro cerkev prenovili.

Iz Selc poročajo: Veliko delo prenavljanja farne cerkve je končano. Domačin, podobar Josip Grosčelj je umetniško prenovil tri altarje in dva popravil; Ignacij Mlakar, sobni slikar iz Železnikov, je pa okusno prebarval cerkev znotraj in zunaj. Zvonik je dobil na vrhu novo kapo, prst za cerkvijsko odkopano. Škarpe prenavljanja. Nihče ni pričakoval, da se bo tako stara, zamazana cerkev mogla toliko olepšati. Vse jo je veselo. Sedaj spoznavajo vsi farani, koliko je naredila Kramarjeva mati, ki je hišo zapustila cerkvi.

Povečanje novih zvonov.

V nedeljo 16. decembra so bili posvečeni štirje novi bronasti zvonovi za župno cerkev sv. Martina pri Kranju. Šmarsko zvonjenje, ki je bilo od nekdanj sloveče tako po intonaciji, kakor po spretnosti zvonarjev, se je po dolgem času ta dan zopet glasilo.

Novi zvonarna.

V Mariboru se je ustanovila nova zvonarna. To je dokaz, da se pri zvonovih veliko zasluzi. Konkurenca bo vplivala na cene, kar je prav. Saj je znano, da so ljubljanske Strojne livarne največ pri zvonovih zaslužile, na milijone.

Novi tvornica na Gorenskem.

Trgovca A. Tršan na Jesenicah bo v kratkem otvoril svojo novo zgrajeno tvornico za železne drobnice. Izdeloval bo vse vrste železnih postelj in druge sobno opremo

iz železa, nadalje vse vrste železnih peči, žebličke za crtanje, sponke za papir, rinčice in ključke za čevlje in druge stvari.

Rudnik Huda jama

je eden najbolj nevarnih rudnikov Trboveljske premogolopne družbe. Voda in plin sta delala težave, da je bilo opasno slediti ogromnim žilam. Pred kratkim pa se je vendarle posrečilo rudniškemu nadzorniku inženjerju Klecu prodreti v najnevarnejše jamske prostore, ki so bili napolnjeni z vodo in plini, in je pri tem naletel na izdatna žiliska premoga, ki je izborne kakovosti. Upati je v najkrajšem času na živahen razvoj tega obrata.

Železnica Rogatec—Krapina.

Kakor javljajo iz Beograda, bo vseboval državni proračun za to leto med drugim tudi postavko za zgradnjo železniške proge Rogatec—Krapina. Tako bo končno vendar ugodno rešeno vprašanje direktne železniške zveze hrvatskega Zagorja s Slovenijo. Z izgradnjo odseka Krapina—Lupinjak dobi zdravilišče Rogaska Slatina zvezo z Zagrebom in dalje na vzhod, Zagreb pa dobi drugo progo s Slovenijo severno od Grubelna. V Jugoslaviji se v zadnjem času gradi precej železnic.

Čudesa egipčanske grobnice.

V "dolini kraljev" pri Luksorju v srednjem Egiptu je misija Howarda Carterja vnovič pričela z raziskavanjem grobnice faraona Tutankhamena ter je otvorila tretjo celico, v kateri se nahajata katafalk s faraonovo mumijsko. Mnogo se je pričakovalo, še več pa se je našlo.

Ko so odprli prvi katafalk, se našli v njem še drugega manjšega, zapечатenga s kraljevim pečatom, ki je celih 3270 let ostal nedotaknjen — najboljši dokaz, da v dolgi večstoletni dobi človeška noga ni stopila v ta skrajni del kraljeve grobnice. V prostoru med prvim in drugim katafalkom so našli množino divnih in dragocenih predmetov, med drugim prekrasno vazo iz alabastro na podstavku iz zlata in srebra. Dve podobni "apisa" svetega bika starih Egipčanov, krasna dragoceno vazo z emblemi Zgornjega in Spodnjega Egipta, nad njimi pa kraljevi kači: ena z belo, druga z rdečo krono. Pokrov vaze krasno podoba boginje junaštva. Vaza je čudovito krasno delo. Žal, da so razna mazila v njej povzročila precejšnjo razpoklino na zgornjem delu. Poleg prve vaze so našli še manjšo vazo, napolnjeno z balzomom; na pokrovu je upodobljen zlat lev v iztegnjenem jezikom iz rdečega karnela.

V kotu katafalka so odkrili zlato žezlo z zlatim lokom ter umetniško okrašene pozlačene palice. Notranjost vnanjega katafalka je zlatom obložena ter nosi številne religiozne napise. Drugi katafalk ima obliko prvega, na vratih pa se nahaja podoba faraona Tutankhamena. Drugi katafalk se otvori pozneje s premernimi svečanostmi.

VEČ PARIŠKIH PREDMESTIJ POD VODO.

Paris, Francija, 2. januarja. — Vsed hudih nalivov je reka Seine strahovito narasla. Če bo še par dni deževalo, bo povzročila več škode, kot jo je tekom velike povodnji leta 1910, ko je bil dobršen del Pariza pod vodo. Že zdaj je več predmestij pod vodo.

VLAK SKOČIL S TIRA.

Pri Glenmore, N. J., je skočil včeraj s tira vlak Reading železnice. Naravnost čudno je, da je bil pri tej priliki samo en potnik lahko poškodovan.

Želim izvedeti, kje se nahaja TERZIJA ŽRIMSKA. Doma je iz Dolenje vasi pri Cerklju in je omožena. Svoječasno biivala v Detroitu, Mich. Prosim jo, da se mi javi na naslov: Mrs. Mary Matičič, Box 49, Dunsmuirville, Pa. (45-1)

Peter Zgaga

Neki ameriški sodnik je razpisal dvesto dolarjev nagrade. Dobil jo bo tisti, ki si bo izmislil najgrše in najbolj značilno ime za pijanca.

Označba bi morala biti pomembna, izrazita, kot je naprimer izraz "skeb" za človeka, ki krade kruh poštenim delavcem.

Tako ime bi moralo biti, da bi ga vsak z gnjusom izpregovoril, in da bi se ga vsak pijanec sramoval.

Ljudje so poslali sodniku že nešteto odgovorov. Šestnajstega januarja se bo odločilo, kdo bo dobil nagrado.

Po mojem skromnem mnenju bi pa dotični sodac lahko spravil nagrado v svoj žep.

Moj nasvet se glasi: Ko bo sodnik dobil konec meseca plačo za svoje trudapolno delo, naj je ne nese ženi domov, ampak naj gre v prvi salon na vogalu, kjer ga poznajo. Tam naj se pa do mile volje napije brozge, katero je spravila ameriška prohibicija v salone, restavrate in druge podobne lokale. Gostilničarju naj da svoj naslov. Ko se bo nezvesten zgrudil parkrat v salonu in parkrat na blatni cesti, naj ga pošlje gostilničar s takšnim domov ter naj naroči šoferju, da bo žena plačala prevoz. Po stopnicah naj ga odnesejo v stanovanje ter naj ga polože skrbni ženi v mehko naročje.

Za vrata se naj pa skrije pisarjev, ki naj natančno zapise vse primke, ki jih bo dala sodnikova gospa do jutra gospodu sodniku.

Ko bo sodnik prespal mačka, naj prične študirati, kaj so pisarji napisali. Izmed tisočih imen in psov naj izbere najbolj kremenito in naj mirne vesti spravi nagrado v svoj žep.

Letos je prestopno leto. V prestopnem letu imajo ameriške dekleta iste pravice kot moški v navadnem letu.

Moškega lahko vnaprej pozdravimo, moškega lahko povabijo na ples, moškega lahko prosijo za poljub in tako dalje.

Oziroma ki je nekoč pisal ljubljanski škof, namreč, "da se se lahko položaj izpremeni".

Najraje bi jim še porode nprtili, pa zaenkrat najbrž ne bo šlo, ker zdravniki še niso natančno pogruntali, kako bi bilo to mogoče.

Moderni ženski so tri stvari neobhodno potrebne: lepi čevlji, svrle nogačice in lep mlad ter bogat ljubimec.

Čevlji ji pridejo pod gležnje, nogavice nad kolena — ljubimec pa mora biti jako previden, zatajevati se mora in gledati, da ne gre predaleč.

Če ne, ima na vratu sodnijo in prisilno poroko.

Če ne bo ozdravel milijonar Dines, ki leži smrtnonevarno ranjen v Los Angelesu, bo imela kinematografska igralka Mabel Normand na vesti že dva umora.

Zaprli je ne bodo, kajti žensk, posebno pa mladih igralk se ne zapira v Ameriki.

Dobila bo službo pri kaki kompaniji, ki ji bo plačala par tisoč dolarjev več na leto.

V tem slučaju bi ne bilo nič čudnega, če bi kompanija razglasila z lepaki:

Glavno ulogo igra Miss Mabel Normand, ki je spravila že dva milijonarja s sveta.

To vleče. In je tudi velikega vzgojnega pomena, posebno za ameriško mladino.

Jugoslovanaka

Ustanovljena 1. 1898

Katoli. Jednuta

Inkorporirana 1. 1907

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odborniki:

Predsednik: RUDOLF PERDAN, 933 E. 185 St. Cleveland, O.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106 Pearl Ave., Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH FISHLER, Ely, Minn.
Blagajnik: LOUIS CHAMPA, Box 361, Ely, Minn.
Blagajnik neložljivih smrtin: JOHN MOVERN, 413 — 13th Ave. East, Duluth, Minn.

Vrhovni zdravnik:

Dr. JOSE V. GRAHEK, 303 American State Bank Bldg., 608 Grant St. 2d Sixth Ave., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:

ANTON ZBASNIK, Room 206 Bakewell Bldg., cor. Diamond and Grant Streets, Pittsburgh, Pa.
MOHOR MLADIC, 1334 W. 18 Street, Chicago, Ill.
FRANK SKRABEC, 4523 Washington Street, Denver, Colo.

Porotni odbor:

LEONARD SLABODNIK, Box 450, Ely, Minn.
GREGOR J. PORENTA, 310 Stevenson Bldg., Puyallup, Wash.
FRANK ZORICH, 6217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Zdravstveni odbor:

VALENTIN PIRC, 780 London Rd., N. E. Cleveland, O.
PAULINE ERMENC, 353 Park St., Milwaukee, Wis.
JOSIP STERLE, 404 E. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON CELARC, 532 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotno uradno glasilo: "Glas Naroda".

Vse stvari tikajoče se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljave naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošilja na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolnišniške sprotelave naj se pošilja na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovanaka Katoliška Jednuta se priporoča vsem Jugoslovanom za obilen pristoje. Kdor želi postati član te organizacije, naj se zgleda tajnika bližnjega društva J. S. K. J. Za ustanovitve novih društev se pa obrnite na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi z 3 člani ali članicami.

Judovski Sijon.

Stoletja so Judje hrepeli, da bi jim postala Palestina zopet narodna domovina. Na mirovni konferenci leta 1919. je prof. Weizmann v imenu Judov izjavil: "Mi zahtevamo Palestino za Jude, kakor zahtevajo Angličji zase Anglijo in Amerikanci Ameriko." Želja se je Judem izpolnila, in Lloyd George je po konferenci stisnil Weizmannu roko, češ: "Zdaj imate svojo državo. Na vas je, da dirko dobite." Teda Judje so "dirko" izgubili; sionizem je dočela odrekel in vsa akcija se doslej niti približno ni posrečila. Judje nečejo "domov".

Danes živi v Palestini še vedno okoli 600.000 mohamedancev, okoli 70.000 sirskih, arabskih in drugih kristjanov ter le nekaj nad 80.000 Judov. O kakem navdušenju za novi Sijon ni med Judi niti sledu: novih priseljencev je nevrjetno malo. Med palestinskimi Judi vlada strahotna nesloga. Mlajši pobijajo starejše, ki so ortodoksni in reakcionarni. A Palestina napreduje in se modernizira. Pred 15. leti je imela ena edino želez-

nico med Jaffo in Jeruzalemom; danes je Palestina preprežena z železniškimi progami in avtomobili švigajo okoli svetopisemskih krajev. Po Mrtvem morju vozijo parniki in letalniki čolni, nad goro Moria brni aeroplan; ob grobu Abrahamovem stoji elektrarna in po svetih mestih poje gramofoni. Ob Jordani stoji močna elektrarna, ki preskrbuje električno luč za daljino okoličico ter daje električen pogon velikim obrtnim podjetjem. Velike lepe ceste prepežajo vso domovino Jezusovo in Judežev. Moderno življenje in delovanje je pregnalo staro romantiko. A judovska kolonizacija ne napreduje. Hrepeneje Judov je izpolnjevanje, a praktično se ne izvaja. Judje živijo rajši v Evropi in Ameriki ter so se aklimatizirali po vsem ostalem svetu. Najdš jih povsod, samo doma jih ni.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V DRUŽBENI DRŽAVI**Novo leto****novi začetek.**

Mnogo v preteklem letu storjenih napak se lahko popravi v tem letu.

Ako niste v preteklem letu nič prihranili, namenite se hraniti v tem letu; ako ste v preteklem letu hranili, odločite se, v tem letu še več prihraniti.

Pošljite Vaše Prihranke naši Banki na

"SPECIAL INTEREST ACC'T"

kjer so Vam 4% obresti in neovrgljiva sigurnost zajamčena.

Vse vloge poslane nam do

10. januarja, 1924

obrestujejo se že od 1. januarja tako, da ne izgubite trimesečnih obresti.

Za denarne pošiljave in vse druge bančne posle se vselej lahko zaupno obrnete na dobro poznato —

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street : : New York, N. Y.

Glavno zastopstvo Jadranske Banke.

TRPLENJE in strahote z bojnih pohodov bivšega slovenskega planinskega polka.

V knjigi so popisani vsi boji bivšega slovenskega polka od prvega do zadnjega dne svetovne vojne. Iz Galicije, z Doberdoške planote, z gorovja s Tirol, Fajtjega hriba, Hudega Loga, Sv. Gabrijela, Pijave in s polkovem uporu ter njega zakletvi.

Knjiga je trdo vezana, vsebuje 270 strani in 25 slik in vojne.

"GLAS NARODA" 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Erwin Rosen:

V LEGIJI TUJCEV.

za "Glas Naroda" priredil A. Šabec.

(Nadaljevanje.)

Vendar pa v splošnem vse te človeške potrebe legije nimajo nobene opravke s sijajno vojaško sposobnostjo legionarjev.

Izveščanje posameznika — burska taktika — praktična vojaška vzgoja — to je legija. In ona zna marširati! Tučtam se zvišuje napor njenih moči. Takozvane — "compagnies montées" — ena pri vsakem regimentu, — jaha joče na mulah, so prehodile že po 70 kilometrov na dan. Po dva moža imata eno mulo. Eden teh jezdi ter vzame k sebi na mulo prtljago svojega tovarnika, ki teče poleg dirajoče mule. Nato premenita vlogi. Drugi razjaha in prvi za sede mežga. Te jezdečke kompanije so daleč na jugu in prihajajo v kolosalnih hitrih pohodih vedno vstaskim Arabcem do vratu.

Vidimo torej, da se vzgoji legionarje v prave vojakove, ki razumejo svoj posol. Oni so — kar bom pozneje opisal — dovršili v svojem poklicu kolosalne stvari. — Vsa vzgoja legionarjev je praktična in vojaška.

Z vojaškim pomenom legije je nerazdružljivo zvezano njeno delo.

Ni še dolgo tega, ko je bilo mesto Sidi-bel-Abbes kup peska, kjer je nahajal grob nekega arabskega svetnika, ki kateremu grobu so romale vsako leto horde rodu Beni Amer. In takrat so prišli tuji možje, ki so se zbirali okoli nove zastave Legije tujcev, in ponudili so Arabce v krvavih bojih, da bi bilo zaželjivo, če se Amerjevi sinovi pomaknejo bolj tja dol proti jugu. Ti tuji možje so pričeli graditi ceste ter žgati opeko. — Zgradili so solidno zidovje trdnjav, regulirali so rečice Mekero, zasadili vrtove in olivno drevje. Vojašnice, javna poslopja, in večina drugih hiš, vse to je zrastle pod njihovimi pridnimi rokami.

Legionar je bil in je še vedno delovno živinče. Najtežje delo legije se opravi na majhnih postajah v Alžiriji, daleč tam doli na jugu na meji Sahare, kjer pomeni vsak delovni dan za Evropejca izgubo njegovega zdravja. Tamkaj je delovna kolona dan na dan pri delu; s sekirjo, krampom in lopato gradi ceste, dočim jedva par kilometrov vstran rancoske civilne oblasti razdeljujejo lenim Arabcem naturalizacijske listine. Osemdeset procentov sijajnih alžirskih cest je zgradila Legija tujcev.

Legionarju potisnejo zidarsko žlico v roko: tako, sedaj si zidar! In on zida in zida, čimdalje se pomikajo prednje straže, gradi vojašnice za čete in urade za civilne oblasti, — legionar razbija kamenje, s katerim posipajo ceste št. On gara pri svojem pionirskem delu v severni Afriki kot živina, in vse to za plačo, katero bi vsak kitajski kuli zaničljivo zavrnil.

Njegovo moč totalno izrabijo. Značilen in groteskni primer za to je, da vlada v Saïda pri 2. polku običaj, da se izposoje legionarje privatnim ljudem v mestu, za katere morajo delati. Legionarji dobivajo seveda za to mnogo nižjo plačo, kakor bi jo zahteval katerikoli civilni delavec. Toda kljub temu to samo na sebi še ne bi bilo tako slabo, kajti tudi oni redki franki na dan pomenijo neizmerno veliko v življenju ubogega afriškega vojaka. Najznamenitejša, najtipičnejša pri čeli stvari je namreč to, da morajo taki legionarji, ki so tako zaposleni, oddati del svojega zaslužka stotnijski blagajni! Kompanija se bogati z njihovim delom!

Večji del kompanij se je zbiral navadno ob eni uri ponoči na dvorišču vojašnice, in dežurni nadzornik je odločeval delavske partije, katerih vsaka je stala pod poveljstvom korporala.

Delo je bilo vse nekak drugega kot vojaška služba.

Kakor sem bil tedaj sam otopel, sem vendar opazil, kako nezadovoljne oblike delajo ljudje, ki

je bilo treba iti na delo. V malih oddelkih smo odmarširali iz vojašnice, oboroženi z metlami, sekirami in lopatami.

Legija je bila tu za to, da dela, in legionarju se je moglo naložiti in ukazati stvari, ki ne bi bile pri nobeni francoski četi več mogoče. Ako je človek videl v Sidi-bel-Abbesu vojaka pri delu, tedaj je bil lahko prepričan, da je ta vojak legionar. Arabski spahi ali francoski vojaki od trena, ki so bili takisto nastanjeni v mestu, niso nikdar delali pri javnih delih. To je bila samo predprilaga legije!

Od arabskih spahijev, torej od domačinov, se ni zahtevalo takega dela. Nasprotno pa je morala legija mnogokrat dajati svoje ljudi na uslugo spahijem, kadar je bilo treba pri njih izvršiti kakor delo. To so sicer malenkosti, ali baš te malenkosti mečejo značilno luč na dejstvo, kako se izkoriščajo delovne sile legionarjev. Legionar je za vsako delo dober.

Do spahija čutijo obzire, do legionarja nikoli!

Opravičati smo morali vsako vrstna dela. Kosili in pletli smo javne vrtove mesta Sidi-bel-Abbes dočim so vrtnarji stali zraven ter nas malomarno gledali; čistiti smo morali strugo malega potoka, ki je tekla skozi botanični vrt. Prazniti smo morali jame stranišč v hišah, kjer so stanovali oficirji! opravljali smo posle cestnih pometalcev in najumazanejših kotih mesta!

Nekdaj so me prideliili odelku, ki je moral označiti in izprazniti straniščne jame v arabski jetišnici. Delo je bilo nad vse mere zoperno in ostudno. Tiho smo se lotili tega ogabnega dela, dočim se nam je zaprta arabska drhal posmehovala.

Zdaj smo bili vrtnarji v velikanskem vrtu legije, zraj zidarji, ki smo gradili, popravljali in prezidavali lope in šupe okoli vojašnice. Popoldne, obločeni v svoji beli raševini, nismo bili nikakoli voljki več, temveč samo še delavci. V pogledu naše mizerne plače, pa — sužnji!

Samo nedelja je bila prosta dela. Prosta vsake službe. Niti apelov ni bilo ob nedeljah. In legionar je celo ljubo nedeljo preležal na postelji! Šele proti večeru je šel v Jardin Public, kjer je prisostvoval koncertu legionarske kapele. Tjakaj je šel samo iz občutka solidarnosti. Sicer bi bil pa rajši naprej spal.

Legionar brez denarja.

Ubogi ljudje, ki so vstopili v legijo tujcev, ker niso imeli denarja, da bi si bili kupili kos kruha, so se zelo zmotili, če so mislili, da bodo posej preskrbljeni in da jim bo potekalo življenje brez vseh nadaljnjih skrbi.

V legiji so šele prišli skrbi. In sicer denarne skrbi!

Ti od vseh strani skupaj znešeni ljudje, ki so v glavnem obkličili legionarsko suknjo zato, da bi bili rešeni borbe za obstanek, kateri niso bili kos, so se mučili ne prestanto z mislimi o denarju, hrepeneli so le po denarju.

Tudi v legiji tujcev je bil denar, in nekaj borih frankov, ki jih je imel morda ta več nego oni, je celo tukaj delalo najlepše socialne razlike. Tam zunaj v svobodi je veljal denar kot sredstvo za obstanek, tukaj, v legiji, se je vršila ista borba, samo s to razliko, da je šlo tukaj za par litrov vina ali pa za možnost, da se drugega plača, ki bo storil namestno delo, katero bi moral sicer opraviti legionar, ki nima denarja, sam. Legionar, ki je imel denar, je stal na povsem drugi stopnji kot legionar, ki je bil brez denarja!

Rasedin, bogati Rasedin, je bil pravcati knez v okolici ubogih vravov, in njega, legionarja, je ločeval od ostalih legionarjev z jajočim prepad. Prilozovali so se mu za njegov smehljaj in radi so zaslišali legionarja oko radi njegove osebnosti, samo da je odpadlo

ve osebnosti, samo da je odpadlo

pri tem nekaj souvov ali par boljih cigaret. V naši sobi je bil vladar. Ostali legionarji so se mu prostovoljno in brezpogojno pokorili, in smešno je bilo videti, kako so ti stari legionarji letali kot brez glave, kdo mu, bo prej ustregel, če se je temu vtelesnemu božanstvu mamona zahotelo izreči kako željo.

Ljubi denar — on je vladal celo v legiji tujcev!

Naša mezda je znašala pet centimov na dan, približno petino mezde drugih evropskih vojakov! Že samo navadno prisodabljanje je smešno in obenem tragično.

Francija štiti vse svoje alžirske meje samo s človeškim materijalom, zbranim v legiji tujcev. Poleg tega pa je treba vzeti v poštev da je legionar samo napol vojak. Pol je vojak, napol pa je zidar, tesar, cestar in težak. Tako ceneni delavci, da ne bi mogli — kakor že rečeno, — noben kitajski kuli ž njim tekmovati. On dobi obleko, hrano in pet centimov ali štiri vinarje na dan — ta ceneni, ceneni legionar! Poleg tega se ga kot vojaka uporablja v krajih s strupeno klimo pri najbolj drznih in tvegačih vojaških operacijah, in to vse zato, ker dobro vedo, da če pogine, da ne bo niti ščene za njim bevsnilo.

Vsakih pet dni dobi legionar izplačano svojo mezdo, vsakih pet dni drži v roki bet bakrenih souov ter si samo pomišlja, ali naj si kupi zanje cigarete, ali čistila za jermenje ali steklenico vina. Nakup škaflice žgalice, ki so tukaj v Alžiriji monopolizirane in ki stane pet centimo, torej njegovo celo tedensko mezdo, tvori zanj že velikanski problem. Zato se tudi nikjer drugod na svetu tako pogosto ne prosi za ogenj na ulicah kot v Sidi-bel-Abbesu, posebno pa na dvorišču vojašnice legije tujcev.

Mesto Legije tujcev.

En vile! V Sidi-bel-Abbes! — Vsak dan, malo pred šestjo uro popoldne, se prične pravo pravcato ljudsko preseljevanje iz vojašnice proti mestu. Izprehajanje po Sidi-bel-Abbesu spada takorekoč v bon-ton legije. Ob petih popoldne se zapro ogromna vrata dvorišča vojašnice, in odprta ostanejo samo majhna stranska vrata. Tamkaj se postavi službujoči seržant, ki s strogim očesom premetri vsakega posameznika, ki hoče na promenado v mesto. — To vse zato, da ne bi trpel sloves legionarske elegance. Uniforma za k promenadi je bila vsak dan posebej natančno predpisana v posebnem polkovnem povelju. — Vsak legionar je nosil enako uniformo — rdeče hlače in moder jopič, ali bele hlače in moder plašč, in vsak posameznik je s ponosom stremel, da bi izgledal v svoji uniformi kolikor mogoče eleganten in koketen.

Tritisoč legionarjev je promeniralo vsak večer po ulicah mesta Sidi-bel-Abbes. Meni so bili ti izprehodi zelo priljubljeni v monotonem življenju vojašnice. Okoli vogalov so se podili zamorski oroci ter s kričečim glasom ponujali "Echo d'Oran", večerni list mesta. Arabci v svojih belih burnih, z neizogibno palico v roki, so stali molče tu ter nevoljno motrili "rume", belopoltne tujce, ki jim bodo ostali zmerom sovražniki. Oficirji in civilni uradniki, zaposleni v "bureau arabe" so vodili pod pazduho svoje dame, med vsem tem pa se je slišalo težke korake legionarjev ter zvenketanje njih bajonetov.

(Dolje prihodnjič.)

METANJE ZA STAVO.

V Mellon, Wis., sta se dva rojaka metala za stavo \$100. Alojzij Turk je Franka Pomikvarja tako nesrečno vrget, da si je zlomil roko. Zato se zdravi v Turk se zna, ker je dobil stavo.

Poročevalec John Zajc.

Zagonetno, toda resinčno.

Najdrznejši rop ob belem dnevu.

Skozi vrata Garfield National Bank na 23. cesti in Peti Ave., v New Yorku sta stopila dva mlada moža na obljubeno cesto. Pod pazduho bolj čedno oblečenega teh dveh je tičal sveženj, zavrt v navadni časnikiški papir.

— Mislim, da naju ne bodo nadlegovali na poti, — je rekel mož z zavitek svojemu tovarišu.

— Varna sva na tej Avenue, je odvrnil spremljevalec ter se zasmejal.

Navdajalo ju je veselje ljudi, ki se čutijo varnim sredi splošnega terorja.

Joseph Marchese je bil uradnik Rossitto Embroidery Company, njegov spremljevalec, Anthony Magge pa šofer. Bila je tedenska dolžnost dvigniti v banki denar za izplačanje uslužbencev ter ga prinesiti v urad kompanije. V onem trenutku sta bila ravno zaposlena s tem delom.

V zadnjem času se je pripetilo v metropoli veliko številno drznih roparskih napadov in razpametel je manovo zločinski val, ki je obstajal izza konca svetovne vojne. Večina teh zločinov je obstajala iz ropov, izvršenih nad sli, ki so prenašali denar. En sam dan poprej je prevzela mesto groza, ko sta bila na hladnokrvnen način napadena ter ustreljena na neki brooklynski postaji nadulčne železnice dva sla, na poti v banko z denarjem. Podjetnikov in trgovcev mesta, ki so imeli navado prenašati večje svote denarja po cestah, se je lotila velika nervoznost in razburjenost.

Oba mlada uslužbenca Rossitto kompanije pa sta se čutila povsem varnim. Denar, \$750 v bankovcih, je posil uradnik Marchese zavrt v papir. Znano pa je bilo, da taka maskarada ne preslepi sleparjev in roparjev, kajti slednji so se že večkrat polastili takih papirjev, ker so dobro vedeli, kaj vsebujejo. Hotela sta se peljati z avtomobilom v urad kompanije a banditi so ustavili tudi denarne sle v avtomobilih.

Pisarna družba pa se je nahajala na 17. cesti malo vstran od Pete Ave. Bilo je sredi popoldneva. To je pomenjalo sedem blokov vožnje po najbolj prometni Avenue na svetu ter ob najbolj prometnem času. Prometni policist pa je stal na vsakem vogalu ali sredi ceste. Preje bi človek pričakoval jahto sredi Saharske puščave kot pa roparski napad na tem mestu Pete Ave. sredi popoldneva.

Marchese in Magge sta stopila iz banke ter se prerinila skozi množico do svojega odprtega avtomobila. Šofer je sedel za kolo in uradnik poleg njega. Magge se je sklonil da spravi mehanizem avtomobila v tek.

Tedaj pa se je zazdelo obema da je nekdo sedel zadaj v avtomobil. Marchese se je ozrl naokrog. Burno mu je pričelo utripati srce ko je zagledal temnomodri blesk avtomatične pištole.

Dva moža s čepicama, potisnjenima na oči, sta sedela v kari. Sklonila sta se naprej. Potisnila sta pištole na hrbta obeh slov.

— Vozi proti zapadu, — je ukazal eden banditov preteče.

Marchese in Magge sta bila za trenutek začudena ter nista mogla vrjeti, da se jima je to dejansko pripetilo. Kaj takega sa sploh ne more pripetiti na Peti Avenue. Dosti ljudi je prišlo mimo kare. Avtomobili so dirjali mimo, par inčev vstran. Nedaleč proč je stal policist, ki je vodil promet. En sam krik bi pomenjal uspešen alarm.

Hiter pogled nazaj je pokazal dvojce trdnih ust ter dva para ropaljših oči. Magge se je sklonil naprej in avtomobil je zavil v vrsto prometa.

Nato pa se je pričela čudna in strašna vožnja. Na stotine in tisoče ljudi je videlo štiri ljudi v avtomobilu, dva mlada in blede človeka spredaj in dva starejša in odbojnejša zadaj. Zadnja dva sta se pogovarjali sklonila naprej, kot

v prijateljskem pogovoru. Bandita sta s svojimi pozicijami prikivala pištole, kateri sta pritiskala ob hrbta obeh napadenih.

Marchese in Magge sta zrla presenečeno drug na drugega. Kam ju pač hočeta odvesti oba bandita? Kaj namerata storiti z njima? Ali bosta ostala jetnika, da bi ne mogla pričati proti banditom? Ali ju bodo ubili?

Oba mlada človeka sta stavila več vprašanj odločnima banditoma za seboj, a ta dva sta odgovarjala le s kletvicami ter nista kazala nobenega veselja do pogovora. Če bi kak pešec na cesti ali mimovozeči avtomobil zapazil slučajno pištole ter poklical policista, kaj bi pač storila oba ubupana bandita, če bi se na ta način ujela v zanko? Ali ne bosta pričela streljati na obe žrtvi ob prvem nevarnem znaku?

Avtomobil je prevozil šele par čevljev, ko se je oglasila piščalka. Signalna luč v stolpu na sredi ceste je postala zelena. Prometni policist je dvignil roko. Sprevod avtomobilov se je ustavil na križišču in napravljena je bila pot za avtomobile, vozeče preko mesta. Kara z denarjem, sli in roparji se je ustavila v bližini sprednjega dela ustavljenega sprevođa. Stala je par čevljev proč od prometnega policista. Ob mlada moža sta videla, kako se jima je približal rdečelični policist. Vroče jima je postalo in čula sta pritajene pretnje banditov za seboj.

Policist se je par korakov nato ustavil pri avtomobilu, stoječ pred njima ter pričel karati šoferja, ker se ni dosti hitro ustavil ob signalu. Nato se jo ozrl policist hladno navzdol po vrsti avtomobilov. Za trenutek so počivale oči policista na skupini v avtomobilu. Blazna skušnjava se je lotila Marchesa. Kretnja z njegovo roko bi spravila policista na lice mesta. Začutil pa je še ostrejši pritisk železa na svoj hrbet. Roparja sta se obnašala povsem ležerno, se sklanjala naprej ter govorila, a pritiskala svoji pištole trdo na hrbta obeh žrtve.

Prometni policist se je vrnil na svoje mesto. Zapiskala je piščalka in policist je dal znamenje čakajočim avtomobilom.

— Vozi proti zapadu, — se je glasilo povelje.

Magge je zavil v 23. cesto. Bil je že skrajno nervozen. Čutil je, da ne bo mogel več dolgo voziti. Enkrat je skoraj polomil na strani stoječ taksikab. Takoj na to bi kmalu podrl na tla pešca.

Na šesti Ave. je avtomobil zopet obstal. Pri tem se je rahlo zadel v spredaj vozeči avtomobil.

— Ne stori tega več, — je rekel eden banditov, — kajti drugače pojdeš.

Jasno je bilo, da sta domnevala bandita, da se hoče šofer kam zaleteti ter na ta način preprečiti rop.

Na Osmi Ave. je zavozil Magge v svoji nervoznosti preveč naprej in posledica je bila ploha kletvice iz ust obeh banditov, dočim se je z druge strani približal policist.

— Dobil boš tike, če ne boš bolj pazljiv, — je zarohnel razkačeni policist.

Par trenutkov je stal policist poleg sprednjega kolesa avtomobila ter zmerjal voznika. Bandita sedela brezbržno, a pritiskala pištole na hrbta obeh.

— Obrni proti jugu, — se je glasilo povelje, ko je spustil policist avtomobile naprej.

Avtomobil se je okrenil ter pričel voziti po Osmi Ave. navzdol. Marchese in Magge sta se medtem nekoliko pomirila. Na 16. cesti je dobil šofer zopet povelje, naj obrne proti zapadni strani. Na nekem zapuščenem vogalu, pod postajo na Deveti Ave. sta roparja ukazala šoferju naj ustavi. Le malo ljudi je bilo na umazani cesti in obenega policista.

— Pacita, — je rekel bandit. Oba bandita sta nato vtrla in

pištole sta izginili. Značilen izrastek na suknjah obeh pa je kazal pripravljeno orožje.

Stopila sta iz avtomobila in eden je zagrabil zavoj z denarjem. Šla sta preko ceste ter izginila v neko temno vežo.

Oba sta sta se odpeljala na bližnjo policijsko postajo, kjer je bil takoj organiziran lov na bandit. a brez uspeha. Roparja sta pobegnila na neko drugo cesto skozi vrata, skozi katera sta zginila.

ITALIJANSKE HARMONIKE.

Mi izdelujemo in importiramo razne prvostvorne ročno napravljene ITALIJANSKE HARMONIKE, najboljša na svetu. Deset let garancije. Naše cene so nižje kot drugih izdelovalcev. Brezplačen pouk v izražju kupcem. Pišite po BREZPLAČNI cenik. RUATTA SERENELLI & CO. 817 Bule Island Ave, Dept. 42, Chicago, Ill.

HARMONIKE, najboljša na svetu. Deset let garancije. Naše cene so nižje kot drugih izdelovalcev. Brezplačen pouk v izražju kupcem. Pišite po BREZPLAČNI cenik. RUATTA SERENELLI & CO. 817 Bule Island Ave, Dept. 42, Chicago, Ill.

Kako se potuje v starikraj in nazaj v Ameriko.

KDOR je namenjen potovati v starikraj, je potrebno, da je natančno poučen o potnih listih, priljagi in drugih stvareh.

Pojasnili, ki vam jih zamoremo dati vsled naše dolgoletne izkušnje, vam bodo gotovo v korist; tudi priporočamo vedno le prvostvorne parnike, ki imajo kabine tudi v III. razredu.

Tudi oni ki še niso ameriški državljan, morejo potovati v starikraj na obisk, toda potrebno je, da se povrnejo tekom šestih mesecev in so pripuščeni brez vsake neprilike v to deželo.

Kako dobiti svojce iz starega kraja.

Kdor želi dobiti sorodnika ali pa svojca iz starega kraja, naj nam piše za pojasnila in navodila. Jugoslovanska letna kvota znaša 6428 novih priseljencev.

Za potne stroške izplačuje po našem naročilu JADRANSKA BANKA tudi v dolarjih.

Frank Sakser State Bank
82 Cortlandt Street New York
Glavno zastopstvo Jadranske banke.

VOŠČIM

VESELO, SREČNO NOVO LETO Franku Cimpermanu v Farrellu, Pa., in vsem znaneem iz lške vasi. F. Gartner, Sr., 3728 Elliot Avenue, Berwyn, Ill.

Kje so ANTON, FRANK in ALOJZIJ URBAS, po domače Ščitnikov iz Velike Dobrave pri Zatičini? Leta 1918, so se nahajali v Clevelandu, Ohio. Za njih naslove bi rada izvedela sestrina Mrs. Mary Bokal (roj. Urbas), Box 552, Forest City, Pa. (4-7-1)

VAŽNO!

Ameriški konzulati v Evropi so dobili nalog od državnega oddelka v Washingtonu, D. C., da vizirajo potne liste samo onim potnikom, ki predložijo afidavit, ki še ni star nad leto dni.

To naj vpoštevajo vsi oni, ki so poslali afidavite v stari kraj in bodo isti stari nad eno leto.

Frank Sakser State Bank,
82 Cortlandt St., New York City.
Telefon: Cortlandt 4687.

Vsak pevec bi moral imeti novo izdajo

"PESMARICA GLAZBENE MATICE"

Za štiri moške glasove
Uredil Matej Hubad

Knjiga ima 296 strani, ter vsebuje 103 najboljših in najnovejših pesmi z notami.

Cena s poštnino \$3.00.

"GLAS NARODA"

82 Cortlandt St., New York, N. Y.

RAVNOKAR JE IZŠLA

NAJVEČJA ARABSKA SANJSKA KNJIGA

Najnovejša ilustrovana izdaja.

Vsebuje 308 strani.

Cena s poštnino \$2.—

SLOVENIC PUBLISHING CO.

82 Cortlandt St.

New York City, N. Y.

ZANIMIVE KNJIGE ZNANIH PISATELJEV po znižani ceni

Kako sem se jaz likal. Spisal Jakob Alešovec.

Povest slovenskega trpina. V pouk in zabavo.

1., 2. in 3. del. Vsi 3 zvezki vsebujejo 448 strani, \$1.60

Ljubljanske slike. Spisal Jakob Alešovec.

Vsebuje 30 opisov raznih slovenskih stanov, ima 263 strani,

.70

Prihačaj. Spisal Dr. Fr. Detela.

Splošno priljubljeni ljudski pisatelj nam tu slika v krasni povesti življenje na kmetih z vso svojo resnobo in težavami ter nam predločuje ljudstvo resnično tako, kakršno je.

Knjiga vsebuje 157 strani,

.50

Juan Miseria. Spisal P. L. Coloma.

Zelo zanimiva, iz španskega prevedena povest.

Vsebuje 170 strani,

.60

Darovana. Spisal Alojz Dostal.

Zgodovinska povest iz dobe slovanskih apostolov.

V to povest je vpleteno delovanje in boj med krščanstvom in poganstvom pri starih Slovanih.

Vsebuje 149 strani,

.40

Malo življenje. Spisal D. Fr. Detela.

Kmečka povest, ki posega do dna v življenje slovenskega ljudstva ter se zlasti odlikuje po živo in resnično slikanih domačih značajih. — Vsebuje 231 strani,

.50

Jernač Zmagovaj. Spisal Henrik Sienkiewicz.

Dve značilni povesti iz ljudskega življenja in trpljenja. Vsebuje 123 strani,

.45

Kadnja kmečka vojna. Spisal Avgust Senoa.

Zgodovinska povest. Slavni pisatelj nam opisuje, kako je nastal kmečki punt in kako so se na oči, na čelu jim kmečki kralj Matija Gubec, nadalje kmet Elija Gregorič in drugi kmečki junaki borili zoper prevzete graščake in junake umirali mučeniške smrti.

Vsebuje 378 strani,

MARIJINA POVEST

Spisal JEAN RAMEAU.

Za "Glas Naroda" priredil J. T.

41

(Nadaljevanje.)

Zdravnik mu je resno odvrnil: — (Vašim starišem sem že povedal in sedaj tudi vam povem: življenje, ki ste ga živeli v Parizu in Bordo, je proizvedlo pogubonosni vpliv na vaše zdravje. Vsled neumnih telesnih prenaporov ste postali slabokrvni. Toga to je samo začasno, moj prijatelj. Mladi ste še. Mladost pa dela čudeže.

- Ali mi obljubite, gospod zdravnik?
- Seveda vam obljubim.
- Ali mi morete zagotoviti, da ni nič nevarnega?
- Zagotavljam vam.

Novo upanje je napolnilo bolna prsa. O, ozdraveti, hitro ozdraveti! Ničesar drugega mu ne bo treba kot živeti na svežem zraku, pa sem mu ho to posrečilo. Izza tistega dne je dal vsako jutro zapreči kočijo ter se odpeljal v gozd. Včasih je tudi peš odšel k cerkvi na hribeček, odkoder je bil krasen razgled po vsej dolini.

Kako lepa je bila dolina! Ciprijan je prvič spoznal, da ljubi zemljo, na kateri je bil rojen in globoko v sren je sklenil popraviti greh, ker je dosedaj grešil proti nji. Nekaj mu je reklo, da bi bil povsem drugačen človek, če bi te zemlje ne zapustil.

Ne bilo bi mu treba vlačiti se naokoli, če bi poslušal dobre svete svojega očeta.

Cele ure je preležal pod dišečimi smrekami, pil je lepoto travnikov in polja, srkal sveži zrak ter prisluškoval brenčanju čebel. Ah, kaj bi dal, da bi bil zdrav, da bi živel! Kaj bi dal, da bi bila Marija zaveščno njegova. Ali res ni mogoče s trdnó voljo pregnati bolezní, ali ni mogoče pregnati smrti, sedaj, ko se mu smehlja vsa sreča?

Kadarkoli se je vrnil s takega izprehoda, se je pogledal v ogledalo ter vprašal mater, če se ji zdi kaj boljši. Sveži zrak mu je prijal. Materi je rekel, da je lačen kot volk.

Ko mu je pa mati z največjo skrbjo pripravila kako okusno jed, se je ni niti dotaknil. Samo njegove oči so bile lačne.

O takih prilikah se je mati zaprla v svojo sobo ter začela bridko jokati.

Nekoga dne je pa na izprehodu omedlel. Hlapec ga je dvignil v kočijo ter ga v diru pripeljal domov.

Po preteku pol ure se je zavedel v postelji.

Vsi so vedeli, kaj to pomeni. Tudi stari Bruskal je vedel, da se bliža konec.

Popoldne je prišla Marija, in Bruskal ji je povedal, da je izgubil vse upanje. Polna sočutja je sedla k Ciprijanovi postelji ter se mu prijazno smehljala.

Kdor bi videl dvajsetletno krasno mladeiko, polno življenja in podzavestne strasti poleg umirajočega, bi se mu zdelo, da črpa iz njenega pogleda in njene bližine novih moči.

Podoben je bil napolzveneli cvetki, ki se zopet nekoliko poži vi, kadar jo dene človek v vodo.

Globoko je bil uverjen, da bi v njeni bližini po preteku par dni popolnoma ozdravel.

Večkrat ji je ponudil roko, ki je postajala že mrzla.

Marija je razumela. Stisnila mu je roko ter jo obdržala v svoji. Posledica tega je bila, da so bile Ciprijanove zadnje misli tako rožante kot oblaki na večernem nebu.

Ciprijan se je smehljaj. Podoben je bil utrujenemu toda srečnemu otroku. Na očeta se ni več jezil. O Jerneju ni govoril ter ga ni niti enkrat obiskal na pristavi.

Bruskalu je bilo pa veliko na tem ležeče, da bo Ciprijan spravljen z vsemi zapustil ta svet. Večkrat je imenoval ime svojega mlajšega sina in pri tem pogledal na Ciprijana. V njegovem obrazu pa ni opazil, niti jeze niti srda. Ni se brigal za ves svet, razen za Marijo. Marija ga ljubi, Marija bo njegova.

S silno izpremenjenim glasom, ki je bil podoben grgranju, je vprašal bolnik:

— Kako se pa kaj ima Jernej?

— Dobro, — je odvrnil oče vesel. — Kaj bi ga rad videl?

— Da, — je rekel Ciprijan ter s tresočimi prsti stisnil nekoliko bolj Marijino roko.

Bruskal je poslal hlapca v Bardos ter mu naročil, naj podo par konj, magari, če crkneto ob svojem povratku.

Katarina je že par dni prej sporočila Jerneju, da so Ciprijanu ure štete.

Jernej ni hotel ničesar drugega kot poljubiti svojega brata v znak sprave. Mrzlo ga je pa izpreletelo, ko ga je videl tako revnega na smrtni postelji.

— Dober večer, Ciprijan — je rekel boječe. — Slabši si danes, kaj ne?

— Boljši sem — je zašepetal in znova stisnil Marijino roko.

Skušal se je premakniti, da bi pokazal Jerneju svojo moč, hotel je govoriti, da bi mu pokazal sposobnost svojih pljuč, pa ni mogel niti prvega niti drugega.

Nekaj je šepetal o lepem belem gradičku, v katerem bosta srečna z Marijo.

— In tudi avtomobil si bova nabavila, kaj ne, Marija — — — vsako nedeljo — — — se bova — — — peljala v mesto . . . pet tisoč frankov . . .

Potne kaplje so mu stopile na čelo. Njegove besede niso bile več različne. Svoj pogled je uprl v okno, in mati Katarina je vedela, da hoče svežega zraka. Odprla ga je.

V sobo so prisijali zadnji žarki zahajajočega solca. V solnčni svetlobi je bil njegov obraz še bolj blede in upadel.

Skušal se je dvigniti, da bi bil bližje krasni prirodi, višnjeve mu nebu in nebeškemu solcu, da bi bil bližje vsemu, kar bodo vsi drugi naslednjega dne zopet videli, on pa nikdar več.

Sosedja, ki mu je stregla, je prižgala blagoslovljeno svečo ter pomignila materi Katarini, naj gre iz sobe, v katero je stopala smrt.

Mati je pa ostala. Vsa solzna se je sklonila nad sina ter ga poljubila na oči, ki so že začele stekleneti.

Marija je pogledala Jerneja. In ker je videla potrđilo in dovoljenje iz njegovih oči, se je sklonila nad umirajočega ter ga poljubila.

Njen poljub je zadušil v Ciprijanu zadnjo iskrico življenja . . .

"Gospa rdova po Jeanu Baptistu Kolomerju in gospa Kolomer, rojena Flavilly naznanjata, da se bo poročila njuna vnukinja oziroma hči, Marija Kolomer z gospodom Jernejem Brusalom in vas prosita, da se udeležite poroke, ki se bo vršila dne 29. oktobra v cerkvi v Samesu".

Električni likalnik štedi denar.

V pralnici, krojačnici ali v trgovini, kjer prodajajo obleke, pristihi enakomerna vročina električnega likalnika čes, poleg tega je pa tudi manj nevarnosti, da bi zažgali ali pokvarili blago. Električni likalniki vseh vrst se lahko kupijo po odnosnem plačilnem načrtu ter se jih plača z vašimi računi za elektriko.

Oglejte si električne likalnike v naših izložbah ali naročite, naj se oglasi pri vas naš zastopnik.

The New York Edison Company

At Your Service

Electric Heating Bureau

130 East 15th Street

Phone: Stuyvesant 5600

(Extension 337)

Ker še ni minila doba žalovanja, je bilo vabil le malo.

Po poroki bi se bili pa kmalu spriji.

Marijina mati je zahtevala, naj gresta na poročno potovanje v Italijo ali na Špansko, mlada zakonca sta pa rekla, da ne gresta nikamor.

Takoj po slavnostnem obedu sta odšla roko v roki na Zaplaski travnik ter hodila po njem skoro do večera.

Tega ni mogla pojmiti gosposka Marijina mati.

Ni namreč vedela, da je bil na Zaplaski travniku prostorček, kjer sta se mladea seznanila ter si obljubila doživljensko zvestobo. Zaplaski travnik jima je bil posvečen kraj.

— Ne, — Jernej — mu je očitala Marija ter se navidez branila njegovih poljubov, — nikar mi ne pripoveduj, da me ljubiš nad vse na svetu. Manj me ljubiš kot ljubiš svojo domačijo Bruskalovino.

Jernej ji ni mogel ugovarjati, da se je bil očetu na ljubo vprid domu odrekel Mariji.

Kljub temu mu pa tega ni mogla očitati.

Kdo bi ne ljubil zemlje, katero so dedu in pradedi obdelovali v potu svojega obraza, kdo bi ne ljubil zemlje, ki daje dobroto, ki daje človeku vodo in kruh, ki mu da vse, kar je za življenje potrebno?

— Kdo bi je ne ljubil?

— Ali mi očitaš, Marija? — je vprašal Jernej in narahlo zardel. —

Marijin odgovor je bil pa komaj slišen, kajti njene ustnice so bile v neposredni bližini njegovih ustnic.

— Ne, ne, — je šepetala — najbrž te ljubim še veliko bolj, ti moj lepi fant, kralj mojega srca in kralj vse Bruskalovine . . .

(K O N E C.)

Odprta dlan.

Spisal Zvonimir Kosem.

V sobi je bilo prijetno toplo.

Svetloba petrolejke, ki je visela nad mizo, je razsvetljevala materin obraz, sinovo desnico, ki je neumorno pisala po belem papirju, in v kotu stoječi rumeni kovčeg. V to svetlobo je segalo samo enakomerno tiktakanje velike

litske ure in dvoje dolgih skorajev hlapca Tomaža, ki je spal zlekknjen na peči in zdajpazdaj zavzdihnil v sanjah.

Obadva sta molčala, mati in sin. Kateri je brez oddiha tiktakala na steni ura, tako je brez oddiha praskalo v sinovi roki po papirju pece.

Koščeva roka, nad papirjem nagnjen lbed obraz, čelo, še mlado, razorano od gub, kakor čelo stara. Pod tem čelom so se gibale misli, polne ljubezni do človeštva, pičnega od krivice in nasilja v vseh dostojanstvenih krivkovic, zveri v človeški podobi, in objemale svet kakor stotero dolgih, švigajočih plamenov — roka pa je pisala in se ni utrudila.

Pa bi končal, Konrad? — je nankrat izpregovorila mati. "Truden boš jutri, ker si ne privoščiš počitka. . . Pozno je že. . ."

Samo za trenutek se je dvignil obraz iznad papirja in se ozrl proti uri na steni.

"Saj še ni polnoči, mati. . . Še dvojje poglavij — in povest bo končana. . . Spi pa tudi na vlaku, kdor je truden. . ."

In roka je pisala dalje. . .

Mati je vstala in odšla tiho po prstih iz sobe, da ne bi motila sina pri delu. Ko se je vrnila, prav tako tiho, skoraj neslišno, je zdrnila skozi svetlobo mimo sinovih nepremično v papir strmečih oči košarica s suhimi hruškami, ki jih je bila nashila mati poleti na peči in jih shranila potem v skrinjo na podstrešju — za zimo. Mati se je vsedla na klop in položila košarico kraj sebe. Vse kakor v sanjah. Daleč, daleč so bile misli sinove — samo v topli sobi ne. . .

In obraz se ni dvignil iznad papirja, tudi potem ne, ko se je tiktakanju stenske ure pridružil še rogovit kladevea na klopi, kjer so se pod materino roko izpreminjale trde hruške v tanke, mehke ploščance.

Kladevee je nenadoma utihnilo — obraz nad papirjem pa se ni

gani, pero je praskalo, roka se je gibala brez prestanka. Petrolejka je dogorevala. Iz brleče svetlobe so se izmaknili hlapčevi škornji in obviseli, štrleči s peči, v mraku — samo materin in sinov obraz je še venčalo obzarje ugašajoče luči.

"Polnoč je že minila, Konrad", je zopet izpregovorila mati "Ali res ne misliš iti k počitku? Kako boš truden. . . In vlak odhaja že ob sedmih zjutraj. . ."

"Zakaj ne greste počivat vi, mati?" jo je pogledal, ne da bi bil odmaknil pero od papirja. Videl je njene gibajoče se uvele ustnice, spomnil se je na hruške in je vprašal smehljaje: "Ali so kaj dobre, mati?"

Pa že se je iztegnila proti nje, mu njena zgrbljena dlan, na njej stolčeni, mehki ploščance.

"Boš še ti en piškot, Konrad?" Iz mrtoče svetlobe se je svetil pred njim materin obraz, njene oči, polne ljubezni, njena odprta dlan, ljubeča, radodarna, kakor da počiva na njej materino srce.

Samo. Konrad se je spomnil, da ni več dolgo do tistega časa, ko bo v daljni tujini, pusti, sovražni, sam in zapuščen, ko bo materina odprta dlan daleč od njega, daleč od njega njeno ljubeče srce. Spomnil se je, da mu bo treba zamemati toplo, prijazno domačo sobo s sovražnim mestom, prenapolnjenim s krivico in gnusobo, z mrzlo in neprijazno podstrešno izbo — in odločil je pero in urno stopil proti materi.

"Mati, mamica!" In objel jo je vilavno in ljubeče, svojo drago mater, in težko mu je bilo ob misli, da bo kmalu napočil čas, ko je ne bo mogel več objemati, ne ji več poljubljati milnega obličja, ko bo dihala okrog njega samo tujina, mračna, strupena, in bodo vse dlani okrog njega zaprte. . .

"Ah si končal?" ga je vprašala, gladeča mu z dlanjo črne kodre nad čelom.

"Končal, mamica. . ." se je smehljaj njegov obraz, medtem ko mu je srce ihtelo od bridkosti. "Saj tu je konec moje povesti, ko se morava midva ločiti, namesto da bi ostala skupaj vekomaj. . ."

Vlak je drdral preko neizmerne ravni, pokrite s snegom, skozi meglo, ki je puhtela iz močvirij in se zgoščala nad rekami.

Stisnjen med popotniki v kotičku vagona, oslonjen z glavo na svojem rumenem kovčegu, je stmel Konrad skozi zakajeno okno venkaj v zimo in mráz, in njegovo srce je molilo:

"O, mati, Ti prosiš Boga, da Tvoj sin ne omaga na težki življenjski poti, da se povrne v Tvoje naročje tak, kakor je odšel od Tebe — čist in smehljajoč se otrok!"

Sredi mračnega, tujega mesta, visoko v mrzli podstrešni sobici, je gorela sveča in razsvetljevala nad mizo sklonjeni, od glada izglodani obraz, nad papirjem drhtečo koščeno roko in poleg duri slovečo, na pot pripravljeno palico.

"Novo in zadnjo povest pišem, o mati! Čist in smehljajoč se vrača otrok iz tujine, da umre v tvojem naročju, mamica draga, da še enkrat vidi, kar je zamenjkal po svetu — ljubečo odprto dlan. . ."

Spomenik Mickiewicza v Parizu. Današnja tesna zveza med Francijo in Poljsko ni le hipen izraz evropske politične konstelacije. Podlaga ji je davna zgodovinska in duševna sorodnost. Neredko čuješ besedo o "francoskem" in "poljskem geniju". Značilno je, da baš največji Poljak, kar jih je rodila Poljska, veže svojo domovino s Parizom in s svetom francoskim; namreč pesnik Adam Mickiewicz, ki je v 40. letih preteklega stoletja bil profesor slovenskih literatur v Parizu. Njemu pripravlja francoski kipar A. Bourdelle spomenik v Parizu. — "Moj duh je videl", pravi umetnik, "v njem Poljsko in z njo obenem veliko Grčijo, našo mater, in Armenijo, zatopljeno v krvi. Mickiewicz, ki je to, kar Poljska, je vse tlačene narode dvignil pred celim svetom." Zamislil je Mickiewicza kot romarja, ki iz njega diha silna vera v poslanstvo na zemlji. Formalno družil Bourdelle s svojo francosko umetnostjo elemente vzhodne, azijske, staroperzijske in indijske umetnosti, kar se ujema z bistvom Mickiewicza, tega univerzalnega duha z mej slovenskega zapada in vzhoda.

IZPLAČILA AMERIŠKIH DOLARJH.

V Jugoslaviji —

se more izplačati dolarje le potnikom v Ameriko proti predložitvi od ameriškega konzula potrjenega potnega lista in ne več kot protivrednost od 3.000. — frankov, to je približno \$200. — in enega potnika.

V slučaju, da naslovljenec za izplačilo dolarjev nebi mogel predložiti potrjenega potnega lista, dobi pooblašatelj lahko dolarje nazaj ali sam pa na novo naroči izplačati nakazni smesek v dinarjih.

Nadalje se nam zdi umestno pripomniti, da nikakor ne moremo priporočati pošiljati čke v Jugoslavijo.

Splošno mnenje vlada, da se čeki, ki se glase na dolarje, tudi v dolarjih izplačajo, kar pa ni res, ker, kot je sgoraj omenjeno, je v Jugoslaviji od vlade pod kaznijo prepovedano izplačevati dolarje.

Tudi pošiljajo mnogi navadno ameriške čke v domovino. Ti pa nikakor niso pripravljeni na ljudi na deželi, ker so banke oddaljene in izplačajo take čke v dinarjih šele potem, ko dobe iz Amerike potrdilo, da so jim bili odobreni.

Onim, ki stanujejo na deželi in ne potujejo v Ameriko, je najbolje pošiljati denar navadnim putem v dinarjih, kateri se jim izplačajo na sodnji post bres neprilik.

Tudi za nabavo potnega lista (pasa) je najpripravnejše poslati dinarje. Dokler namreč potni list ni potrjen od ameriškega konzula, ne more potnik dvigniti dolarjev. Stroške za rano listino in potni list se pa lahko plača tudi s dinarji.

V Italiji in naslednem omenlja —

se veljavno povsem drugače odredbe ter lahko izplačamo dolarje v komur do poljubnega zneska. Če je za namenjen denar le za potovanje, je na nakaznici označiti vidno: izplačati le, ako naslovnik potuje.

Vred naraščajočih stroškov smo se morali odločiti prevrediti pristojbno za dolarska izplačila kakor sledi: Za izplačila do \$25. računamo po 75 centov; od \$25. naprej po 8%, to je po 8 centov od vsakega dolarja.

Na nakaznici naj bo vidno označeno: Izplačati v dolarjih.

Ta pristojbina je veljavna za dolarska izplačila v Jugoslaviji in Italiji.

FRANK SAKSER STATE BANK 62 Cortlandt St., New York City

Kretanje parnikov - Shipping News

5. januarja: Aquitania, Cherbourg; Columbus, Bremen.

6. januarja: Orduna, Cherbourg, Bremen.

8. januarja: Duilio, Genoa; Bremen, Bremen.

9. januarja: Rochambeau, Havre; Gothland, Cherbourg.

10. januarja: Albert Ballin, Hamburg; Minnekahda, Cherbourg, Hamburg.

12. januarja: Majestic, Cherbourg; George Washington, Cherbourg, Bremen.

16. januarja: Pres. Wilson, Trst; Paris, Havre; Pres. Van Buren, Cherbourg.

17. januarja: Suffren, Havre; Thuringia, Hamburg; Mongolia, Cherbourg; München, Bremen.

19. januarja: Antonia, Cherbourg; Pres. Roosevelt, Cherbourg, Bremen; Conte Verde, Genoa.

22. januarja: Derfflinger, Bremen.

23. januarja: Pres. Polk, Cherbourg; Pittsburgh, Cherbourg, Hamburg.

24. januarja: Deutschland, Hamburg.

26. januarja: Aquitania, Cherbourg; Pres. Harding, Cherbourg, Bremen; Veendam, Boulogne; Torck, Bremen.

29. januarja: Colombo, Genoa.

30. januarja: Chicago, Havre; Stuttgart, Bremen.

31. januarja: Cleveland, Cherbourg, Hamburg.

HITRA POTNIŠKA SLUŽBA

od NEW YORKA do TRSTA (preko Genova)

Najboljša in najkrajša pot za Sredozemskem morju z našimi veličastnimi parniki.

*DUILIO 8. jan.; 16. febr.; 27. mar.; 1. maj. COLOMBO . . . 29. jan.; . . . 8. mar. AMERICA . . . 28. febr. . . . 3. aprila

*Največji in najhitrejši parnik na oje za Sredozemsko morje.

Udobne kabine tretjega razreda s 2, 4 in 6 posteljami za družine in samske. Pri okuani obedih je vino brezplačno. Za podrobnosti vprašajte našega agenta v vašem mestu ali na naravnost pri

NAVIGAZIONE GENERALE ITALIANA

Italia-America Shipping Corporation

1 State Street General Agent New York

Naši zastopniki v Jugoslaviji: Jadranska Banka, Beograd in njene podružnice.

Prav vsakdo —

kdor kaj išče; kdor kaj ponuja; kdor kaj kupuje; kdor kaj prodaja; prav vsakdo priznava, da imajo čudovit uspeh —

. mali oglasi

v "Glas Naroda".

French Line

Consigne Générale des Messageries

New York, Plymouth, Havre, Paris

PARIS 16. januarja

New York, Havre, Paris

ROCHAMBEAU 9. januarja

SUFFREN 17. januarja

CHICAGO 30. januarja

LA SAVOIE 2. februarja

New York, Vigo (Spain), Bordeaux

LA BOURDONNAIS 22. januarja

Pušte za avrdila lokalnih agenta ali se glavni urad: 19 STATE STREET, NEW YORK

ŽENITNA PONUDBA.

Štiridesetletni samec s svojo domaćino se želi seznaniti s Slovenko staro 25 do 30 let v svrhu ženitve. Ako katero veseli, naj mi piše in če je mogoče, pošlje svojo sliko, katero vrnem, če zahteva. — Jancz Kratek, Box 27, Browntown, W. Va.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA 'GLAS NARODA', NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V

Izšel je "Slovensko - Amerikanski Koledar" za leto 1924.

Knjiga je znanstvene, poučne in zabavne vsebine in jo bi moral vsak imeti, ker mu bo mnogo koristila in ga bo v marsičem poučila.

SLOVENSKO - AMERIKANSKI KOLEDAR JE : KNJIGA, KI IMA TRAJNO VREDNOST. :

NAROČITE GA ŠE DANES.

Cena s poštnino 40 centov.